

پاسخ نامه اساسی

سوال 121 

طبق اصل ۱۰۸:

قانون مربوط به نخستین دوره‌ی خبرگان باید توسط
فقه‌ای شورای نگهبان تهیه و تصویب شود و سپس به
تأیید رهبر برسد.

اما پس از آن، هر گونه تغییر، تجدیدنظر و تصویب
مقررات مربوط به وظایف خبرگان در صلاحیت خود
آنان است، نه مجلس یا رهبری

سوال 122 

گزینه ۱، ۲ و ۴ همگی با شرایط مندرج در اصل ۱۰۹
انطباق دارند.

گزینه ۳ نادرست است، زیرا در صورت تعدد واجدین
شرایط، شخصی که بینش فقهی و سیاسی قوی‌تری
دارد مقدم است، نه صرفاً کسی که سن و سابقه
بیشتری دارد.

سوال 123

گزینه 3 نادرست است زیرا نظارت بر اجرای قوانین مصوب مجلس مستقیماً از وظایف رهبر نیست؛ بلکه رهبر ناظر بر اجرای سیاست‌های کلی نظام است، نه قوانین عادی مجلس.

سوال 124

طبق اصل ۱۱۱، در فقدان رهبر، یک شورای موقت سه نفره متشکل از:

رئیس جمهور،

رئیس قوه قضائیه،

یکی از فقهای شورای نگهبان (به انتخاب مجمع تشخیص مصلحت نظام)،
موقتاً عهده‌دار وظایف رهبری می‌شود.

شرط مهم: اکثریت اعضای شورا باید از فقها باشند، لذا
در صورت ناتوانی یکی از این سه نفر، جایگزین با
حفظ این شرط توسط مجمع تعیین می‌شود.

سوال 125 

تشکیل مجمع به دستور مقام رهبری است.

وظایف مجمع شامل:

تشخیص مصلحت در اختلاف میان مجلس و شورای
نگهبان (مهم‌ترین وظیفه)،

مشاوره در امور ارجاعی از سوی رهبری،

سایر وظایف محول شده در قانون اساسی.

ترکیب اعضا (ثابت و متغیر) و تأیید مقررات داخلی مجمع، کاملاً زیر نظر و با تعیین و تأیید رهبری انجام می شود.

سوال 126 

مطابق اصل ۱۱۳، رئیس جمهور پس از رهبری، عالی ترین مقام رسمی کشور است.

وی مسئول اجرای قانون اساسی و رئیس قوه مجریه است،

اما در اموری که مستقیماً به رهبری مربوط می شود (مثل فرماندهی کل قوا، نصب برخی مقامات عالی و...)، اختیاری ندارد.

سوال 127

بر اساس اصل ۱۱۷:

رئیس جمهور باید با اکثریت مطلق آراء شرکت کنندگان انتخاب شود.

اگر هیچ کس در دور اول به این میزان رأی نرسد، دور دوم برگزار می شود.

در دور دوم، فقط دو نفر اول از نظر تعداد رأی شرکت می کنند.

در صورتی که یکی از این دو انصراف دهد، دو نفر بعدی که آرای بیشتری داشته اند وارد رقابت می شوند

سوال 128

طبق اصل ۱۱۸:

مسئولیت نظارت بر انتخابات ریاست جمهوری بر عهده

شورای نگهبان است.

اما تا زمان تشکیل نخستین شورای نگهبان، این وظیفه بر عهده انجمن نظارتی است که قانون مشخص می‌کند.

✓ سوال 129

به موجب اصل ۱۱۹:

انتخابات ریاست جمهوری باید حداقل یک ماه (۳۰ روز) پیش از پایان دوره‌ی رئیس‌جمهور قبلی برگزار شود.

در این فاصله، رئیس‌جمهور پیشین همچنان وظایف خود را انجام می‌دهد تا رئیس‌جمهور جدید مستقر شود.

✓ سوال 130

اصل ۱۲۰ مقرر می‌دارد که در صورت فوت یکی از نامزدهای احراز صلاحیت شده در فاصله ۱۰ روز مانده به انتخابات، برگزاری انتخابات به مدت دو هفته به

تعویق می‌افتد. همچنین در صورت فوت یکی از دو نفر
حائز اکثریت در دور نخست قبل از دور دوم، همین
مدت تمدید خواهد شد.

✓ سوال 131

مطابق اصل ۱۲۲، رئیس‌جمهور در حدود وظایف قانونی
خود، در برابر سه نهاد ملت، رهبر، و مجلس شورای
اسلامی پاسخگوست.

✓ سوال 132

بر اساس اصل ۱۲۴، رئیس‌جمهور می‌تواند معاونانی
داشته باشد و معاون اول، با موافقت وی، اداره هیأت
وزیران و هماهنگی سایر معاونت‌ها را بر عهده دارد.

✓ سوال 133

اصل ۱۲۶ صراحت دارد که رئیس‌جمهور مسئول امور

برنامه و بودجه و اداری و استخدامی کشور است، اما می‌تواند اداره آن را به فرد دیگری بسپارد.

سوال 134

اصل ۱۲۷ تصریح دارد که رئیس‌جمهور می‌تواند در موارد خاص و بر حسب ضرورت، با تصویب هیأت وزیران، نماینده یا نمایندگان ویژه‌ای با اختیارات مشخص تعیین کند. در این صورت، تصمیمات آن‌ها در حکم تصمیمات رئیس‌جمهور و هیأت وزیران خواهد بود.

سوال 135

بر اساس اصل ۱۲۸، تعیین سفیران به این صورت انجام می‌شود که وزیر امور خارجه پیشنهاد می‌دهد و رئیس‌جمهور تصویب می‌کند. همچنین، رئیس‌جمهور استوارنامه سفیران را امضا می‌کند و استوارنامه سفیران کشورهای دیگر را نیز می‌پذیرد.

سوال 136

مطابق اصل ۱۳۰ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، رئیس‌جمهور تنها در صورتی می‌تواند از مقام خود کناره‌گیری کند که استعفای او به رهبر تقدیم شود و پذیرفته شود؛ در غیر این صورت، او موظف به ادامه انجام وظایف خود است.

سوال 137

طبق اصل ۱۳۳، انتخاب وزرا با رئیس‌جمهور است و برای آغاز به کار، باید از مجلس رأی اعتماد بگیرند. اما با تغییر مجلس، نیازی به اخذ رأی اعتماد مجدد وجود ندارد. همچنین، قانون تعداد وزرا و حدود اختیاراتشان را تعیین می‌کند.

سوال 138

طبق اصل ۱۳۵، وزرا تا زمانی که عزل یا از سوی مجلس رأی عدم اعتماد دریافت نکرده‌اند، در سمت خود باقی می‌مانند.

همچنین رئیس‌جمهور می‌تواند برای وزارتخانه‌هایی که وزیر ندارند، تا حداکثر سه ماه سرپرست تعیین کند. استعفای وزرا نیز باید به رئیس‌جمهور تسلیم شود، نه به مجلس.

سوال 139

طبق اصل ۱۳۷، هر وزیر مسئول وظایف خاص خود است اما در مواردی که مصوبه‌ای از هیأت وزیران تصویب می‌شود، مسئولیت جمعی نیز برقرار است؛ یعنی همه وزرا نسبت به آن مصوبه، مسئول هستند.

سوال 140

طبق اصل ۱۳۹، ارجاع دعاوی راجع به اموال عمومی و دولتی به داوری یا صلح آن‌ها منوط به تصویب هیأت وزیران و اطلاع به مجلس است؛ اما اگر طرف دعوی خارجی باشد یا موضوع از موارد مهم داخلی باشد، باید به تصویب مجلس شورای اسلامی نیز برسد.